

Gabriel Llopart i Moragues

(15.2.1927 - 5.10.2017)

Gabriel Llopart i Moragues va néixer el 1927 a Palma, on morí el 5 d'octubre de 2017. Eclesiàstic, de l'orde dels teatins, des de 1947, estudià a la Universitat Gregoriana de Roma i a la Universidad Comillas de Madrid, i es llicencià en teologia. També es llicenciaria en història, a la Universitat de Barcelona, on també es doctoraria. Malgrat no haver orientat la seva tasca acadèmica vers la docència universitària, fou professor d'història de l'art a la Universitat de les Illes Balears entre els anys 1982 i 1984.

S'interessà per la religiositat popular, el pessebrisme, la iconografia, la història de l'art, la cartografia, la impremta, l'orfebreria i la vida quotidiana medieval. Ingressà a la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, com a membre corresponent per Mallorca, el 13 de febrer de 1987.

De la seva obra destaquen els llibres *La Mallorca tradicional en los exvotos* (Palma, José J. de Olañeta, 1988), *La impremta i llibreria de Gabriel Guasp a 1634* (Palma, Museu de Mallorca, 1988), *El belén mallorquí* (Palma, José J. de Olañeta, 1993) —amb Donald G. Murray— i el recull de treballs *Religiosidad popular. Folklore de Mallorca, folklore de Europa. Miscelánea de estudios* (Palma, José J. de Olañeta, 1982; reed., 2001) o *Historias de la Almudaina. La vida en la Mallorca del siglo XIV* (Palma, L. Muntaner, 2007).

El treball *Les il·lustracions religioses de l'Atlas mallorquí del jueu Cresques Abraham* fou el seu discurs d'ingrés a l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià de Mallorca (1989). Fou membre també de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Històrics, Genealògics i Heràldics (des de 1998), de la Societat Arqueològica Lul·liana de Palma i de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics de l'IEC, i membre corresponent de la Real Academia de la Historia de Madrid, de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, de l'Asociación Española de Etnología y Folklore, de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi (des de 2007) i de la Verein für Volkskunde de Viena.

En la seva faceta d'historiador de l'art, la seva guia *La catedral de Mallorca* ha estat traduïda a diversos idiomes (Barcelona, des de 1993), però la seva obra màxima és, sens dubte, *La pintura medieval mallorquina. Su entorno cultural y su iconografía* (Palma, Luis Ripoll, 1977-1980), en quatre volums, que havia estat la seva tesi doctoral i que ha esdevingut font de consulta obligada sobre aquesta qüestió, un llibre clàssic. Va fer-ne més d'una versió de síntesi, com *La pintura gòtica a Mallorca* (Barcelona, Polígrafa, 1987).

Participà en la *Historia de Mallorca*, coordinada per Josep Mascaró Pasarius (Palma, 1970), i és autor d'una bibliografia extensíssima —que es recull al web de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. Va col·laborar en diverses revistes com *Documenta*, *Regnum Dei*, *Studi Sardi*, *Lluc*, *Papeles de Son Armadans*, *Mayurqa*, *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, *Anuario de Estudios Medievales*, *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, *Studia Monastica*, *Analecta Sacra Tarraconensia*, *Miscel·lània Litúrgica Catalana* —de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics (IEC)— i *Locus Amoenus*, entre moltes més, i va ser cap de redacció de la revista *Traza y Baza*, de la Facultat de Filosofia i Lletres de Palma, quan encara estava integrada a la Universitat de Barcelona. Era també col·laborador del diari mallorquí *Última Hora*.

Tenia el Premi Ciutat de Palma (1977), el Premi Ramon Llull (1997) i el Premi Jaume II del Consell de Mallorca (2006), i fou un savi afable i assequible que aconseguí un respecte generalitzat entre el món erudit de la nostra cultura i de fora.

Text llegit pel senyor Francesc Fontbona i de Vallescar en el Ple del dia 16 de novembre de 2017